

opusdei.org

Judita: obdivuhodná mladosť, veľkodušná staroba

Katechéza o starobe (9): V
stredu 11. mája 2022 Pápež
František hovoril aj o potrebe
aktívneho postoja mladej
generácie.

03.11.2022

Biblickým úvodom ku katechéze bolo
čítanie z Knihy Judita:

*„Po tých dňoch sa vrátil každý na
svoje dedičstvo. Aj Judita odišla do
Betulie a zostala na svojom majetku.*

Dokiaľ žila, bola slávna po celej krajine. V dome svojho manžela Manassesa sa dožila vysokej staroby stopäť rokov. Svoju slúžku prepustila na slobodu. Zomrela v Betulii a pochovali ju v jaskyni jej muža Manassesa. [...] Svoj majetok rozdelila ešte pred svojou smrťou príbuzným svojho muža Manassesa a pokrvným zo svojho rodu“. (Jdt 16,21.23–24)

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

Dnes budeme hovoriť o Judite, biblickej hrdinke. Záver knihy, ktorá nesie jej meno – počuli sme z nej úryvok –, zhrňa posledný úsek života tejto ženy, ktorá obrátila Izrael pred jeho nepriateľmi. Judita je mladá a cnostná židovská vdova, ktorá vďaka svojej viere, svojej kráse a svojmu dôvtipu zachráni mesto Betulia a judský ľud pred obliehaním Holoferna, generála asýrskeho kráľa Nabuchodonozora, panovačného a pohrdavého nepriateľa Boha. A takto,

svojou chytrou, dokáže podrezať hrdlo diktátorovi, ktorý bol proti krajine. Táto žena bola odvážna, ale mala vieru.

Po veľkom dobrodružstve, v ktorom bola hlavnou hrdinkou, sa Judita vracia bývať do svojho mesta Betulia, kde prežíva krásnu starobu až do svojich stopiatich rokov. Nadišiel jej čas staroby, tak ako je to u mnohých ľudí: neraz po intenzívnom pracovnom živote, niekedy po živote plnom dobrodružstiev alebo veľkej obetavosti. Hrdinstvo sa netýka len veľkých udalostí, ktoré priťahujú pozornosť reflektorov, ako napríklad Juditino zabitie diktátora, ale často ho nachádzame v húževnatosti lásky preukazovanej v náročnej rodinnej situácii či v prospech ohrozeného spoločenstva.

Judita sa dožila viac ako sto rokov, čo je mimoriadne požehnanie. Nuž, dnes nie je nezvyčajné, že po

odchode do dôchodku má človek ešte veľa rokov života. Ako správne chápať, ako urobiť plodným tento čas, ktorý máme k dispozícii? Ak dnes odchádzam do dôchodku a bude to ešte veľa rokov, čo môžem za tie roky spraviť, ako môžem rásť – vekovo rastiem automaticky, ale ako môžem rásť v autorite, vo svätosti, v múdrosti?

Vyhliadka na odchod do dôchodku sa pre mnohých spája so zaslúženým a vytúženým odpočinkom od náročných a únavných činností. Stáva sa však aj to, že koniec práce predstavuje zdroj obáv a očakáva sa s určitým strachom: „Čo budem robiť teraz, keď môj život zostane bez toho, čo ho tak dlho naplňalo?“ Toto je otázka. Každodenná práca znamená aj súbor vzťahov, uspokojenie zo zarobenia si na živobytie, skúsenosť zohrávania určitej roly, zaslúženej úcty, naplnenosti času, ktorá presahuje čisto len pracovnú dobu.

Samozrejme, je tu aj angažovanosť, radostná aj únavná, starať sa o vnúčatá, a v súčasnosti majú starí rodičia veľmi veľkú úlohu v rodine, aby pomohli pri výchove vnúčať; avšak vieme, že dnes sa rodí čoraz menej detí a rodičia sú často vzdialenejší, viac odkázaní na cestovanie, s nepriaznivou pracovnou a bytovou situáciou. Niekedy sa tiež zdráhajú zveriť starým rodičom priestor pre výchovu a obmedzujú to na situácie, keď potrebujú ich pomoc. Nuž, ktosi mi s trochu ironickým úsmevom povedal: „Dnes, v tejto sociálno-ekonomickej situácii, sa starí rodičia stali dôležitejšími, pretože majú dôchodok“. Aj v oblasti výchovy a rodičovských vzťahov sa objavujú nové nároky, ktoré si vyžadujú, aby sme tradičné spojenectvo medzi generáciami preformulovali do novej podoby.

Nuž, položme si otázku: usilujeme sa o toto „preformulovanie“? Alebo sme jednoducho vo vleku zotrvačnosti materiálnych a ekonomických podmienok? Prekrývanie sa generácií sa v skutočnosti predlžuje. Snažíme sa všetci spoločne, aby sa to v nových podmienkach modernej spoločnosti stalo ľudskejším, láskavejším, spravodlivejším? Dôležitou súčasťou povolania starých rodičov je byť svojim deťom oporou pri výchove ich detí. Malé deti sa učia sile nežnosti a úcte ku krehkosti: sú to nenahraditeľné ponaučenia, ktoré sa im pri starých rodičoch ľahšie vstúpajú. Starí rodičia sa zasa učia, že nežnosť a krehkosť nie sú len znakmi sklonku života: pre mladých sú to cesty k väčšiemu poľudšteniu budúcnosti.

Judita včasne ovdovie a nemá deti, ale ako staršia žena je schopná prežiť *obdobie naplnenosti a pokoja*, vo vedomí, že až do dôsledkov splnila

poslanie, ktoré jej zveril Pán. Pre ňu je čas zanechať dobré dedičstvo múdrosti, nežnosti, darov pre rodinu a komunitu: *dedičstvo dobra, a nie iba majetku* (pozn. v tal. slovná hra: *bene - beni*). Keď myslíme na dedičstvo, neraz myslíme na *majetky*, a nie na *dobro* preukazované a zasievané v starobe, na to *dobro*, ktoré je najlepším dedičstvom, ktoré môžeme zanechať.

Práve v starobe Judita udelila slobodu svojej obľúbenej slúžke. Je to znak starostlivého a ľudského prístupu k blížkemu človeku. Táto slúžka ju sprevádzala vo chvíli toho dobrodružného plánu premôcť diktátora a podrezať mu hrdlo. Starý človek trochu stráca zrak, ale jeho vnútorný pohľad sa stáva prenikavejším: vidí srdcom. Stáva sa schopným vidieť veci, ktoré mu predtým unikali. Starí ľudia dokážu vidieť a vedia si všímať... Je to tak: Pán nezveruje svoje talenty len

mladým a silným: má talenty pre každého, šité na mieru každému, aj starému.

Život našich komunít sa musí vedieť tešiť z talentov a charizmiou toľkých starých ľudí, ktorí sú už matrikovo dôchodcami, ale sú bohatstvom, ktoré treba doceniť. To si vyžaduje zo strany samotných starších ľudí tvorivú pozornosť, novú pozornosť a veľkorysosť byť k dispozícii.

Niekdajšie zručnosti aktívneho života strácajú svoj rozmer povinností a stávajú sa zdrojmi darčovstva: vyučovať, poradiť, budovať, opatrovať, počúvať... Prednostne v prospech znevýhodnených, ktorí si nemôžu dovoliť vzdelávanie alebo sú opustení v ich samote.

Judita prepustila na slobodu svoju slúžku a všetkých zahrnula pozornosťou. V mladosti si vydobyla úctu komunity svojou odvahou. V starobe si ju zaslúžila svojím

láskyplným dbaním o slobodu a o vzájomné vzťahy. Judita nie je dôchodkyňa melancholicky prežívajúca svoju prázdnotu: je to oduševnená starenka, ktorá vyplňa darmi ten čas ktorý jej Boh dáva.

Odporúčam vám: vezmite si niekedy v týchto dňoch Bibliu a zoberte si Juditinu knihu: je kratučká, ľahko sa číta, je to nejakých desať strán, nie viac. Prečítajte si tento príbeh o odvážnej žene, ktorého záverom je nežnosť a veľkodušnosť, príbeh ženy, ktorá je na výške. A takými by som chcel, aby boli naše staré mamy. Všetky takéto: odvážne, múdre, a aby nám zanechali dedičstvo nie peňazí, ale dedičstvo múdrosti zasiatej do svojich vnúčat.

*(Preklad: Slovenská redakcia
Vatikánskeho rozhlasu – Vatican
News)*

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/judita-
obdivuhodna-mladost-velkodusna-
staroba/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/judita-obdivuhodna-mladost-velkodusna-staroba/) (09.08.2025)